

SECȚIUNEA PLENARĂ

CZU: [657.421.1:339.187.62]:006.32

DOI: <https://doi.org/10.53486/issc2025.01>

**CONTABILITATEA LEASINGULUI CONFORM IFRS 16: RECUNOAȘTERE ȘI IMPACT
FINANCIAR LEASE ACCOUNTING UNDER IFRS 16: RECOGNITION AND
FINANCIAL IMPACT**

Ioana Maria PĂVĂLEANU,

student masterand, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, maria.pavaleanu@student.usv.ro

Coordonator științific: Cristina Gabriela COSMULESE

lect. univ. dr., Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava

gabriela.cosmulese@usm.ro, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8406-7004>

Abstract. *The differences between the accounting models applied to finance and operating lease contracts, along with the criticisms raised by financial statement users, led the IASB to adopt a new leasing standard, IFRS 16. Issued in January 2019, this standard replaces IAS 17 and its related interpretations. This article aims to provide an in-depth analysis of how the implementation of IFRS 16 has transformed the recognition and measurement of lease contracts, highlighting the key changes compared to the previous IAS 17 standard. The challenges and opportunities generated by the new standard for companies, investors, and other stakeholders are also highlighted, considering the objective of enhancing transparency and comparability in financial reporting.*

Keywords: contracte de leasing, IFRS 16, recunoaștere și evaluare

JEL classification: M41, M48, G31

Introducere. Adoptarea standardului IFRS 16 reprezintă o schimbare importantă în contabilitate, având un impact semnificativ asupra modului în care companiile recunosc și raportează contractele de leasing. Scopul principal al acestui standard este creșterea transparenței și comparabilității situațiilor financiare, înlocuind standardul anterior, IAS 17, care crea inconsistențe în prezentarea informațiilor. Am ales acest subiect datorită efectelor majore pe care IFRS 16 le are asupra companiilor ce utilizează leasingul ca sursă de finanțare. Eliminarea diferențierii dintre leasingul operațional și cel financiar pentru locatari modifică structura bilanțului și influențează indicatori financiari importanți, precum gradul de îndatorare și rentabilitatea activelor. Acest studiu este util atât în mediul academic, cât și în cel de afaceri, oferind o înțelegere clară a implicațiilor practice și a modului în care companiile pot gestiona eficient noile cerințe contabile pentru a-și îmbunătăți performanța financiară și transparența.

Schimbări conceptuale și aplicative: tranziția de la IAS 17 la IFRS 16. Adoptarea IFRS 16 aduce o schimbare majoră în contabilitate, impunând recunoașterea în bilanț a majorității contractelor de leasing de către locatari. Astfel, se elimină diferența dintre leasingul operațional și cel financiar, în vederea creșterii transparenței și comparabilității situațiilor financiare, aspecte problematice sub IAS 17 [1]. Această abordare asigură o reprezentare mai exactă a obligațiilor financiare ale unei companii, sporind capacitatea părților interesate de a evalua sănătatea financiară și eficiența operațională a unei afaceri.

Schimbările cheie introduse de IFRS 16 în comparație cu IAS 17 includ recunoașterea atât a activului pentru dreptul de utilizare, cât și a datoriei de leasing corespunzătoare în bilanțul locatarilor. Anterior, în conformitate cu IAS 17, contractele de leasing operațional nu erau recunoscute în bilanț, ceea ce

duce la finanțări extra-bilanțiere semnificative [2]. Noul standard cere ca aceste contracte de leasing să fie contabilizate într-o manieră similară cu leasingul financiar, oferind astfel o imagine mai cuprinzătoare a pasivelor unei companii. Această schimbare are impact asupra diferitelor valori financiare, cum ar fi ratele de levier și randamentul activelor, obligând companiile să-și reevalueze strategiile financiare și procesele de raportare.

Obiectivul principal al IFRS 16 este de a standardiza tratamentul contabil al contractelor de leasing, sporind astfel comparabilitatea și fiabilitatea situațiilor financiare. Prin solicitarea recunoașterii datoriilor de leasing în bilanț, IFRS 16 își propune să ofere o imagine mai consecventă asupra angajamentelor financiare ale unei companii [3]. Această consecvență este deosebit de importantă pentru investitori și analiști care se bazează pe informații financiare transparente pentru a lua decizii informate. În plus, standardul urmărește să elimine distincția arbitrară dintre contractele de leasing financiar și operațional, simplificând procesul contabil și reducând complexitatea implicată în contabilitatea leasingului.

Aspecte privind recunoașterea și evaluarea leasingului: o abordare duală – locator versus locatar. Definiția contractelor de leasing în conformitate cu IFRS 16 marchează o abatere semnificativă de la standardele anterioare, impactând atât locatarii, cât și locatorii. Spre deosebire de IAS 17, care a făcut distincția între leasingul financiar și leasingul operațional, IFRS 16 introduce o abordare mai cuprinzătoare prin includerea majorității contractelor de leasing în bilanțul locatarilor. În acest cadru, un leasing este identificat ca un contract care transmite dreptul de a controla utilizarea unui activ identificat pentru o perioadă de timp în schimbul unei contraprestații [1]. Această schimbare asigură că realitățile economice ale tranzacțiilor de leasing sunt reflectate mai corect în situațiile financiare, oferind părților interesate o imagine mai clară a angajamentelor financiare ale unei companii și a utilizării activelor.

Când vine vorba de abordarea locatorului în recunoașterea veniturilor din leasing, IFRS 16 menține un model dual similar cu IAS 17, dar cu implicații distincte pentru raportarea financiară. Locatorii continuă să clasifice contractele de leasing ca fiind financiare sau operaționale, deși criteriile pentru aceste clasificări au fost rafinate [4]. În leasingul financiar, locatorul recunoaște investiția netă și venitul din dobânzi pe durata contractului. În leasingul operațional, veniturile sunt recunoscute liniar sau sistematic, reflectând modul în care se obțin beneficiile din activ. Astfel, veniturile se aliniază cu realitatea economică a contractului.

Abordarea locatarului conform IFRS 16 transformă în mod fundamental modul în care contractele de leasing sunt contabilizate în bilanț. Chiriașii sunt obligați să recunoască un activ cu drept de utilizare și o datorie de leasing corespunzătoare la data începerii contractului de leasing [5]. Această înregistrare dublă asigură că locatarii contabilizează atât valoarea activului pe care îl controlează, cât și obligația de a efectua plăți viitoare de leasing. Activul pentru dreptul de utilizare este inițial evaluat la cost și ulterior amortizat pe durata leasingului, în timp ce datoria de leasing este măsurată la valoarea actuală a plăților viitoare de leasing și redusă în timp prin plăți de dobândă și principal. Această metodă oferă o imagine mai transparentă a poziției financiare a unui locatar, dezvăluind atât activele utilizate, cât și pasivele suportate prin activitățile de leasing.

Reflecții din literatura de specialitate privind impactul IFRS 16 asupra situațiilor financiare și indicatorilor cheie. Implementarea IFRS 16 a condus la schimbări semnificative în modul în care contractele de leasing sunt raportate în bilanț, afectând atât activele, cât și pasivele locatarilor. Conform noului standard, locatarii trebuie să recunoască un activ cu drept de utilizare și o datorie de leasing corespunzătoare pentru majoritatea contractelor de leasing, ceea ce modifică structura financiară reflectată în bilanțurile lor. Această modificare crește nivelul de îndatorare raportat și totalul activelor, impactând potențial indicatori cheie de performanță, cum ar fi raportul datorie-capital și rentabilitatea activelor. Prin recunoașterea acestor datorii de leasing, companiile pot părea

mai influențate decât în conformitate cu standardul IAS 17 anterior, ceea ce le-ar putea influența sănătatea financiară percepută și capacitatea de împrumut [1].

IFRS 16 influențează și fluxurile de numerar, reclasificând plățile de leasing: principalul este raportat ca activitate de finanțare, iar dobânda ca activitate operațională. Această schimbare poate reduce fluxul de numerar operațional și modifica percepția asupra lichidității companiei, necesitând ajustări în metodele de analiză financiară. Adoptarea IFRS 16 influențează semnificativ raportarea financiară și deciziile investitorilor, oferind mai multă transparență asupra obligațiilor de leasing. Aceasta permite o evaluare mai clară a riscului și rentabilității companiilor, dar impune și eforturi de comunicare clară către părțile interesate, pentru a evita neînțelegerile legate de noile raportări [3].

Concluzii. Implementarea standardului IFRS 16 a revoluționat contabilitatea contractelor de leasing, impunând recunoașterea în bilanț a dreptului de utilizare și a datoriei aferente pentru majoritatea contractelor. Acest lucru elimină diferențierea dintre leasingul operațional și cel financiar pentru locatari, sporind transparența, comparabilitatea și relevanța informațiilor financiare. Deși impactează semnificativ indicatorii financiari și necesită adaptări în raportare, IFRS 16 oferă o imagine mai realistă asupra angajamentelor financiare ale companiilor.

Referințe bibliografice

1. Bizon M. (2018), IFRS 16 – Noua viziune contabilă internațională asupra leasingului. https://mfinante.gov.ro/documents/35673/250709/articol_nr_4_2018.pdf
2. Păvăluc E. G. (2021), Cercetare privind impactul aplicării IFRS 16 „Contracte de leasing” asupra poziției și performanței financiare ale entităților cotate la Bursa de Valori București. https://cig.ase.ro/wp-content/uploads/2021/09/Pavaluc-Elena-Gabriela_Lease.pdf
3. Săcărin M. (2017), IFRS 16 „Contracte de leasing” - consecințe asupra situațiilor financiare și indicatorilor financiari, Revista Audit financiar, XV, Nr. 1(145)/2017, pp 114-122. http://revista.cafr.ro/temp/Articol_9532.pdf
4. Tudor G.A., Țurlea I.C., Mitoi E. (2021), Considerații privind avantajele utilizării leasingului în entitățile mici și mijlocii, Revista Audit financiar, XIX, Nr. 3(163)/2021, pp 486-498. http://revista.cafr.ro/temp/Articol_9679.pdf
5. Mihalciuc C.C.(2019), Noi modificări aduse reglementărilor contabile cu privire la contabilizarea și recunoașterea în raportările financiare a contractelor de leasing, în Contabilitatea și educația contabilă în societatea digital, pp. 134-143. https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/1234567890/36/Mihalciuc_C-C_%20conf_con_05.04.19.pdf?sequence=1&isAllowed=y